

अभियान

ABHIYAN WEEKLY साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३५ / अंक : ३५ / २०७५ वैशाख ७ गते शुक्रबार / 20 Apr., 2018 / मूल्य रु. १०/-

अभियान साप्ताहिक वेबसाइट पनि
www.abhiyanweekly.com

सर्वोच्चको स्वागतयोग्य कदम

काठमाडौं। सर्वोच्च अदालतले प्रत्येक दिन अदालतबाट भएको कार्यसम्पादनको जानकारी होस भनेर पत्रकार सम्मेलनमार्फत जानकारी गराउने निर्णय प्रस्तुत उच्च अदालतहरूले समेत त्यसको अनुशरण गर्न थालेका छन्। सर्वोच्च अदालतले वैशाख ९ गतेदेखि त्यो प्रक्रिया सुरु गरिसकेका छ। सर्वोच्च अदालतमा हरेक दिन दिनको ५ बजेदेखि ५:३० सम्म पत्रकार सम्मेलन गरेर दिनभरी अदालतले गरेका काम कारबाहीको जानकारी पत्रकार हरूलाई गराउने व्यवस्था सर्वोच्चले गरेको हुनाले सर्वोच्चको त्यो निर्णयलाई विभिन्न क्षेत्रका विज्ञहरूले स्वागतयोग्य भएको भन्नै स्वागत गरेका छन्।

अहिले सर्वोच्च अदालतमा कामु प्रधानन्यायाधिश रहेका माननीय न्यायाधिश दीपकराज जोशीको पहलमा प्रत्येक दिन अदालतको दिनभरीको काम कारबाहीको जानकारी गराउने व्यवस्था मिलाईएको हो। मुलुकका प्रमुख तीन अङ्ग मध्येको सैबैमन्दा महत्वपूर्ण अङ्कको रूपमा रहेको न्यायिक क्षेत्र अदालतलाई राजनैतिक क्षेत्रबाट टाढै राखेर उसलाई चाहिने सबै सुविधाहरू

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानमन्त्री

कार्यालय नै अपांग

काठमाडौं। केपी ओली नेतृत्वको सरकारले भण्डे डेढ महिना अधि संघीय सरकारका मन्त्रालयहरू गर्नेर नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली २०७४ कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। नयाँ कार्य विभाजन नियमावली ल्याउँदा सरकारले प्रधानमन्त्री कार्यालयको जिम्मेवारीमा भारी बृद्धि गर्दै अविष्ट अधिकारसहित ४८ वटा जिम्मेवारी निर्धारण गरेको थिए।

त्यही नियमावली अनुसार यस अधि अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको राजस्व अनुसन्धान विभाग, सम्पत्ति शुद्धीकरण विभाग र गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय अनुसन्धान

>>> बाँकी ८ पेजमा

सरकार र यातायात त्यवसायीबीच भगडा घट्टर्यो

काठमाडौं। सिरिङ्केट तोड्न सरकारले कडा नीति र निर्णय गरेपछि यातायात व्यवसायी पनि के कम? ६ थिरिका दुवानी व्यवसायीहरू एक भएर सरकारको निर्णय फेल गराउन करिसाएका छन्।

सरकारको विशेषमा सङ्केतनम नगर्ने, बन्द हड्डाल नगर्ने, तर आफ्ना सवारी साधन ग्यारेजमा राख्न त पाइँच भनेर सवारी साधन नचलाउने र सरकारलाई असहयोग गरेर असफल पार्न रणनीति यातायात व्यवसायीले

>>> बाँकी ८ पेजमा

राष्ट्रवाद लम्पसारवाद भइसक्यो

काठमाडौं। नेपाली काग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले प्रधानमन्त्री एवं नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीको राष्ट्रवाद लम्पसारवादमा परिणत भएको आरोप लगाएका छन्। उक्त कुरा देउवाले हाले मकवानपुरमा नेपाल तरुण दलको संयोजनमा केन्द्रीय समितिले प्रदेश नं. ३ को प्रशिक्षण कार्यक्रममा बताएका हुन्। सभापति देउवाका अनुसार केपी ओली कहिले पनि राष्ट्रवादी थिएनन् पहिलादेखि नै लम्पसारवादी रहेका थिए अहिले भार तसँग लम्पसार भएको बताउँदै आफूलाई अप्यारो पर्दा राष्ट्रवादको कुरा गर्ने र भोलीपल्टै लम्पसार पर्ने प्रमाणित भइसकेको बताएका छन्। नेपाली काग्रेस राष्ट्रवादी

पार्टी भएको बताउँदै राष्ट्रिय एकता नै वास्तविक राष्ट्रवाद भएको तर्क कार्यकर्ता माफ उनले गरेका थिए।

नेपाली काग्रेसले नै संविधान कार्यान्वयनको लागि प्रतिनिधिसमाप्ति, प्रदेशसभा र राष्ट्रियसभाको निर्वाचन गराएको भद्रै सम्भापति देउवाले भने अन्तर्घात नभएको भए काग्रेस नै पहिलो पार्टी हुने थिए तर अन्तर्घातले गर्दा काग्रेस पहिलो पार्टी बन्न सकेन। अकोर्तार्फ दुई कम्प्युनिष्ट पार्टी हठात र अचानक

किन मिले, कसरी मिले मिलु हुँथ्यो कि हुँदैनथियो त्यो विषयमा आफूले चर्चा गर्न न्याहोको भन्दे संविधान कार्यान्वयनको लागि आवश्यक ठानेर प्रतिकूल अवस्थामा बताएका छन्। नेपाली काग्रेस

>>> बाँकी ८ पेजमा

समितिहरूको अनावश्यक संख्या

काठमाडौं। संघीय संसदमा १६ वटा संसदीय समिति रहने दुँगो लागेको छ। संघीय प्रतिनिधिसभामा १० र राष्ट्रियसभामा ४ तथा दुवै सभाको संयुक्त समितिमा २ वटा समिति रहने भएको छन्। २ सय ७५ संसद भएको प्रतिनिधिसभामा १० वटा समितिको औचित्य नै नभएपनि सांसदहरूको भागवण्डा मिलाउनको लागि अनावश्यक समितिहरू बनाउने निर्णयमा सासंसद सचिवालय पुगेको छ। संघीय समितिका सभापतिहरूले राज्यमन्त्रीसहरको सुविधा पाउने भएकाले १६ वटा समिति बनाउन लागेको हो।

प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाले गठन गरेका छुट्टाउँहु नियमावली मस्यौदा समितिले नियमावलीलाई अन्तिम रूप दिँदा समितिहरूको अन्तिम दुँगो लागेको हो। संघीय संसदको बजेट अधिवेशन अधि बन्ने पहिलो बैठकमै दुवै सभामा नियमावली मस्यौदा पेश गरिने भएको छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

नयाँ यात्रा, नयाँ शुरुवात

नयाँ वर्ष २०७५ को शुभकामना!

एनसेल, सधै तपाईंसँगौ

99%

वार्षिक व्याजदर

आकर्षक व्याजदर

तपाईंको विश्वासलाई उच्चतम प्रतिफलको सम्मान

बवरमहल, काठमाडौं, नेपाल। फोन : ०१-४७८८५००
ईमेल : info@prabhbank.com | टोल फ्रि नं. १६६००१०७७७७
www.prabhbank.com

prabh bank

Ncell

A return to dialogue for regional peace

Ali

The vision of shared regional prosperity is undoubtedly linked to peace and security in the South Asian region – especially in Afghanistan, which has become the epicentre of terrorism that has a spillover effect on neighbouring countries like Pakistan.

Viewed in this context, the renewal of the dialogue between Pakistan and Afghanistan comes as a welcome development. This is because dialogue and continued engagement are essential ingredients to resolve conflicts and remove any kinks in bilateral relations.

For Pakistan, which has suffered the most in the war on terror and is still struggling to overcome its effect, peace in Afghanistan is an utmost necessity to ensure stability within its own territory. It is the realisation of this reality that underlines the efforts being made by Pakistan to promote the Afghan-owned process of reconciliation in the war-torn country and strengthens its credentials as an honest partner in the war on terror – notwithstanding perceptions within the US administration that are to the contrary. Prime Minister Shahid Khaqan Abbasi's visit to Afghanistan on April 5 on Afghan President Ashraf Ghani's invitation reflected this commitment and honesty of purpose.

Both leaders reportedly discussed a whole gamut of issues pertaining to bilateral relations,

including peace and reconciliation in Afghanistan; counterterrorism; the return of Afghan refugees; regional connectivity; and bilateral trade. Both sides agreed that peace, prosperity and stability within Pakistan and Afghanistan are interlinked. Abbasi and Ghani also reaffirmed their commitment to regional connectivity – just as they had done in Herat on February 23, 2018 when they jointly inaugurated the TAPI Gas Pipeline.

Another outcome of the bilateral parleys included an agreement to revive the Afghanistan-Pakistan Action Plan for Peace and Solidarity (APAPPS), which provided a broad-based and structured engagement on all issues of mutual interests. Other developments from the meeting included the decision to convene the Joint Economic Commission earlier than expected; implement key rail, road, gas pipeline and energy projects to integrate Pakistan and Afghanistan with Central Asia; and move forward on the Chaman-Kandahar-Herat railway line, the Peshawar-Kabul Motorway and other connectivity projects that can help realise the potential of the South and Central Asian regions by providing the shortest access through the seaports of Gwadar and Karachi.

The talks also laid emphasis on the early completion of TAPI and CASA-1000 projects and renewed the call to the Taliban to respond positively to the peace offer and

join the peace process without delay. Both Abbasi and Ghani acknowledged that terrorism was a common threat. They highlighted the need to not allow their respective countries to be used for anti-state activities against each other.

The most important consensus reached during the talks was that the Afghan conflict could not be resolved only through military might and a political solution was the best way forward. Pakistan had maintained this stance on the policy announced by US President Trump on Afghanistan and South Asia. Afghanistan is now endorsing this stance and has made a radical departure from its earlier approach when it completely agreed with Trump's initiative.

Although no major breakthrough occurred during the meeting, the mere fact that both Pakistan and Afghanistan recognised the importance of dialogue to resolve contentious issues is in itself a positive move. We have seen similar initiatives in the past as well. Unfortunately, no credible headway could be made to achieve the desired objectives and the relations between both countries have been mired in an ambience of mistrust and mutual blame games.

No one will take issue with the fact that peace in Pakistan is linked to peace in Afghanistan. Pakistan is the last country to perpetuate this conflict with its neighbour. Peace in Afghanistan is also crucial to

regional connectivity and the success of CPEC, an initiative that Pakistan has high stakes in. Any view that suggests the opposite negates the ground realities. America's suspicion regarding Pakistan reflects the country's inability to understand the complexities of the situation and its impulsive need to find a fall guy for its failures in Afghanistan even after 16 years of warfare.

Although Afghanistan and Pakistan have an abiding interest in ending the war in Afghanistan and consider terrorism to be their common enemy, peace in the region will only be possible when the US acknowledges the ground realities and adjusts its policies accordingly.

The reality is that the government in Afghanistan is not in a position to take any major decisions without a nod of approval from the US. The policy announced by Trump on Afghanistan and South Asia is a perfect recipe for aggravating the conflict in Afghanistan. This has become evident from the ever-increasing incidents of terrorism in Afghanistan since the new policy was unveiled.

Therefore, a great deal depends on changes in the US policy and the sincerity of purpose in finding an amicable and lasting solution to the Afghan conundrum.

The US is not sincere in its efforts to find a solution to the Afghan war. Notwithstanding its expressed commitment to withdraw troops from Afghanistan, the US will not be willing to leave the

country. This will keep the situation in Afghanistan fluid and enable America to foment instability in the region to achieve its strategic interests. Many intellectuals, security experts and analysts have pushed this narrative for a long time. Many Afghan leaders – including former president Hamid Karzai – believe that the IS is operating in Afghanistan with America's blessings. Some international analysts have also held the US responsible for the emergence of Daesh in the war-torn country.

America's attempts to destabilise the region are an important ingredient of its global politics through which it desires to obstruct China's emergence as an economic and military power. It has found an ally in India to further its strategic interests and check China's burgeoning influence in the region and beyond. In connivance with India, the US will go to any extent to sabotage CPEC – a major initiative that could help China become a superpower in the near future.

In current scenario India should also need to give positive gesture to Pakistan for starting of long adjournment dialogue process because it is not only in the interest of both countries but also for the regional peace and prosperity. The moratorium of dialogue process is only promoting the extremism in India which is detrimental to internal security of India.

Modi's Long Silence as Women in India Are Attacked

Ping Zhu

Prime Minister Narendra Modi of India tweets frequently and considers himself a talented orator. Yet he loses his voice when it comes to speaking out about the dangers faced by women and minorities who are frequent targets of the nationalist and communal forces that are part of the base of his Bharatiya Janata Party.

Indians took to the streets during the weekend to protest their government's callous response to the horrifying rape and murder of an 8-year-old girl in January in which supporters of his political party have been implicated. Mr. Modi, though, has barely spoken about this crime and other cases involving his supporters.

Until last week, he declined to address the attack on the girl, in the northern state of Jammu and Kashmir, by men who wanted to frighten and drive away her nomadic Muslim community, the Bakarwals, from an area that is dominated by Hindus. To read about what happened to the girl, who was held and abused at a Hindu temple, over several days is to plumb the depths of human depravity.

As Mr. Modi remained quiet as public outrage built up for weeks, state lawmakers from his party, which is part of a coalition that governs Jammu and Kashmir, attended a rally in support of a man who had been arrested for the crime and joined in demands by locals that the

investigation be taken away from state officials, some of whom are Muslim, and be turned over to federal authorities. After a mob of Hindu lawyers temporarily prevented the authorities from registering charges in court, officials have formally accused eight men, including policemen and a retired government employee.

Mr. Modi has also been reluctant to talk about a rape accusation against a state lawmaker from his party in India's most populous state, Uttar Pradesh, which is governed by the B.J.P. A teenage girl says the lawmaker raped her last summer, but until recently the police have dragged their feet in bringing charges against him. He and his brother are also accused of conspiring to kill the girl's father, who was found dead in police custody.

On Friday, Mr. Modi said that these cases had brought shame on the country and that "our daughters will definitely get justice." But his remarks ring hollow because he waited so long to talk about the cases and spoke in broad generalities — describing the crimes as "incidents being discussed since past two days." He has taken a similar approach in the past when addressing cases in which vigilante groups affiliated with his political movement have attacked and killed Muslims and Dalits — members of India's lowest caste — who they falsely accused of killing cows, which

are sacred to Hindus.

Mr. Modi's silence is as perplexing as it is distressing. He seems to have failed to learn the lesson of his predecessors who did not forcefully respond to protests in late 2012 and early 2013 after a young woman was raped and killed on a public bus in New Delhi. That government, which was led by the Congress party, paid a heavy political price for its heartlessness in the 2014 parliamentary elections; the B.J.P. won the elections in large part because Mr. Modi promised to make the government more responsive to the needs of Indians who were left behind by a government dogged by corruption scandals and widely considered rudderless.

Instead, he has exhibited a pattern of silence and deflection that is deeply worrying to anybody who cares about the health of the world's largest democracy.

Mr. Modi cannot be expected to discuss every crime committed by someone who supports him. But these cases are not isolated or random examples of violence. They are part of an organized and systematic campaign by nationalist forces that want to terrorize women, Muslims, Dalits and other underprivileged citizens.

The prime minister has a duty to safeguard and fight for all of the people of India, not just those who are allied with him politically.

ग्रामीण लघुवित संस्थाहरूको सहयोगी साना किसानविकास बैंक लि.

लघुवितको कार्यक्रमार्फत ग्रामीण समुदायको आरुदानी खर्च रोजगारीका अवसरमा अमिवृद्धि गरी जरिबी निवारण गर्ने कार्यमा सधाउ पुयाउने उद्देश्य लिएको यस बैंकले देश भरी नौ वटा इलाकाकार्यालयहरू र केन्द्रीय कार्यालय मार्फत ६८ त्रिलाखा साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.हरू र समान प्रकृतिका अन्य लघुवित संस्थाहरू मार्फत थोक कर्जा उपलब्ध गराउँदै साना किसानहरूको सेवामा समर्पित रहेंदै आएको छ । साथै नेपाल सरकार तथादातृसंघ/संस्थाहरूबाट प्राप्त स्रोत परिचालन गरी संस्थाहरू तार्फत सामाजिक तथा सामुदायिक कार्यक्रम संचालनमा सहयोग खर्च संस्थाहरूको सवलीकरणका लागि नियमित परामर्श सेवा तथा अन्य प्राविधिक सहयोग जस्ता कार्यहरूमा समर्गत सहयोग पुराउँदै आएको छ । यस बैंकको वेबसाईट www.skbbi.com.np बाट थपजानकारी लिन सकिने छ ।

साना किसान विकास बैंक लि.

केन्द्रीय कार्यालय सुविधानगर, काठमाडौं

फोन: ०१-४९९९-७५२/८२८/९२३, फक्याक्स: ०१-४९९९-९०९

हार्दिक शुभकामना

नयाँ वर्ष २०७५ सालको
सुखद अवसरमा समस्त नेपालीहरूमा सुख,
शान्ति, समृद्धि, सुखास्थ्य, दिर्घायुको
हार्दिक मंगलमय शुभकामना
त्यक्त गर्दछौं ।

क्यासिनो रोयल

काठमाडौं

फेरि पनि नैतिकताको खडेरी पन्यो

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

फेरि पनि नैतिकताको खडेरी पन्यो । नैतिक हुँचु भनेर कुनै नेता, मन्त्री, सभासदले भन्न सकेनन् । उही लुटलाट, उही ब्रष्टाचार र भद्रगोल चलिरहेको छ, सुधारका लक्षण करै देखिएन ।

जसले कालो बादलमा चाँडीको धेरा हुँचु भन्न, यो ओली सरकारमा पनि चाँडीको धेरा देखिएन । खण्डहर बनेका संरचना ३ वर्षमा बन्न सकेनन् । राष्ट्रपतिले निर्माण उद्घाटन गरेको रानीपेखरी र प्रधानमन्त्री ओलीले उद्घाटन गरेको बुड्मी दुवै असरल्ल छन् । यी दुवै संरचना निर्माणबाटे पुरातत्त्व विभाग र महानगर अफै जुवारी खेलिरहेका छन् । निर्लज्जताको पराकाष्ठामा उभिएर पनि १ सय १० वर्ष अधि चन्द्रशमशेर राणाले बनाइदिएको सिंहदरवार भत्काउने निर्णयको तैयारीमा सरकार पुगेको खबर आयो । संघीय शासन प्रणालीमा जाँदा भाडामा सभाभवन, भाडामा मुख्यमन्त्री, प्रदेश प्रशासन चलाउन थालेको स्थिति छ भने केन्द्रमा चीनले राजा वीरेन्द्रलाई उपहारमा बनाइदिएको वीरेन्द्र अन्तर्राष्ट्रिय भवनलाई वीरेन्द्र हटाएर संसद चलिरहेको छ ।

इन्जिनियरहरूले रेक्टोफिट गरेर सिंहदरवारको प्राचीनता बचाउन सकिने भन्दाभन्दै कमिशन एजेन्ट र माफियाको लहैलहौमा लागेर सरकारले सिंहदरवार भत्कायो भने २०७५ सालपछिको सर्वशक्तिमान केपी ओली सरकारको अर्जुन दृष्टि सुशासन र समृद्धि हो भनेर नठाने हुँचु । किनकि यो सरकारले पनि कमिशन र माफिया जालोमा आफ्लाई संलग्न बनाएको प्रमाण यही हुनेछ ।

नेपाल राम्रो छ । प्राकृतिक आभूषण, श्रोत र साधनले भरिपूर्ण छ नेपाल । छैन भने यहाँको राजनीतिमा निर्मलीकरण छैन, प्रदूषण छ । इमान छैन, बेइमानीले भरिपूर्ण छ । गुलिया त छ तर मह लेपन गरेको स्वादिलो तर विषालु जङ्गली च्याउजस्ता नेताहरूको आकृति, प्रकृति र नियति छ । यसकारण नेपाल दुःखी छ, पीडित छ, नेतातन्त्रको अन्यायले प्रताडित छ ।

नेपाली काग्रेसले हिजोका टाट राजनीतिक व्यक्ति र प्रशासनिक कर्मचारीहरू, ठेकेदार, कमिशन एजेन्ट, नेताका आउरेबाउरेहरू नेपालीत्वका बारेमा चुनौतक बोलेन, त्यसैले जनताले ताने अब काग्रेसलाई गोर्खे लौरी ठोक्नुपर्छ । यसलाई ठिकाक पार्नुपर्छ । मौन जनताले चुनावमा नेपाली काग्रेसलाई सुम्ला बस्नेगरी मतदानको लटीले सुम्ल्याए । भोटजिकी कम्युनिष्टले कुम्ल्याउन पुगे, नेपाली काग्रेस कमजोर प्रतिपक्षमा पुग्यो र जनताले कम्युनिष्टको स्वाधीनतावादमा विश्वास गरेर जिताइदिए । यसकारण यतिबेला नेपालको नयाँ संविधान, शासन पद्धतिमा सूर्य उदायो भनिदैछ । सूर्य एमालेको चुनाव चिन्ह, हाँसिया हथौडावाला माओवादी केन्द्र पनि सूर्यकै पछि लायो र यी दुवेको हातमा देशको कमान पुगेको छ । तर, वैशाख ९ गते लेनिन जयन्तीका दिन यिनले पार्टी एकोकरण गर्ने भनेर जुन डम्पु फुकेका थिए, त्यो यिनकै एकदोस्ताको अडानले सम्भव नहुने भएछ । हुनसक्छ, यी दुईको छिर्के दाउ र खुदा तानातानले राजनीतिक परिदृश्य धमिलिदै र फेरिदै पनि जानसक्छ ।

कठे नेपाल, कहिल्यै अरुको उपनिवेश

बनेन । सबैभन्दा पुरानो अर्थात जेठो मुलुक यो, यो मुलुक चलाउने पार्टीहरूले शीरमा श्रीपेचका रूपमा मार्क्स, माओ, लेनिनको चाँद सिजिरिन शरम मानेनन । माटोमाथि पटक पटक गद्दारी गरे, अब माटो निधारमा दल्लु भनेर दलेनन् । राष्ट्रवादका सामु चुनौती बने, कहिल्यै गलेनन् । नेपाल निर्माताप्रति गोरव गर्न जानेनन् । हिन्दुधर्म त मासे मासे, राजनीतिक धर्म, माटोप्रतिको आस्था र आराधनासमेत प्रकट गर्न सकेनन् । यिनले नेपालको सम्पन्नताको मूल फुटाउने रे ?

जसको त सिड छैन उसको नाम तीखे । हो, गाउँ, नगरपालिका, प्रदेश, राष्ट्रियसभा र संसदको चुनावले सिंहदरवार राजधानीबाट गाउँसम्म पुगेको छ । तर महालेखा परीक्षकको रिपोर्टले देखाइदियो-गाउँमा पुनर्नुपर्न सिटामोल पुगेन, केन्द्रमै बजेट भूमापारिएछ । गाउँका स्वास्थ्यचौकीहरू बन्द छन्, कारण स्वास्थ्यकर्मीहरू राजधानीमै बसेर तलबत्ता पचाउने रहेछन् । गाउँमा खेताला माष्टर लागेर असली माष्टर राजनीतिक नेताहरूसंग हिड्दो रहेछ । अर्थ मन्त्रालयमै सबैभन्दा ढूलो नीतिगत ब्रष्टाचार देखियो । ब्रष्टाचारको भाड खाएर सिंहदरवार लिठाएको रहेछ । विकाससंग सम्बन्धित मन्त्रालयहरूमा बेरुजुको पहाडै पहाड । उफ, प्रशासन भनेको मेसिन लगाएर त्रिशूलीबाट बालुवाको खेती गरेजस्तो पो भइसकछ, बम पडकाएर माछा मार्ने धराप बनेछ । तैपनि प्रधानमन्त्री भन्न- भ्रष्टाचारीलाई टिए फाल्छु । अद्वितीयको पखेटा काटेर अपाङ्ग बनाएर थन्क्याएपछि सिआइवी अलिअलि सक्रिय छ, ब्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने कसले ?

यसकारण सिंहदरवार गाउँसम्म पुग्ला, सिंहदरवारले गर्ने ब्रष्टाचार र नैतिकहीनताले गाउँसम्म महामारीमा पर्ने खतरा भन बढेको छ । भनिन्छ, भय बिना प्रित नही । भय नभएपछि स्वच्छन्ताले बेग हाँच । नेपालको शासन प्रशासनमा ब्रष्टाचारको महामारी फैलेको छ, उपचार थालीसम्म भएको छैन ।

राजधानीमा हिजोका टाट राजनीतिक व्यक्ति र प्रशासनिक कर्मचारीहरू, ठेकेदार, कमिशन एजेन्ट, नेताका आउरेबाउरेहरू नेपालीत्वका बारेमा चुनौतक बोलेन, त्यसैले जनताले ताने अब काग्रेसलाई गोर्खे लौरी ठोक्नुपर्छ । यसलाई ठिकाक पार्नुपर्छ । मौन जनताले चुनावमा चाहैन्दैन चाहैन्दैन चाहैन्दैन चाहैन्दैन । उसले सुशासन र समृद्धि दिन्हुँ भनेर फुइँकी हाँच र जनताले पत्थाउँचन् । कठे सोफा जनता ?

यसकारण त चिनीमा मल मिसाएको जनताले पत्ते पाउँदेनन् । प्लास्टिकको चामल खान्छन्, सोयाविन भनेर पाम आयल

निझी स्कूलहरूमा २ लाखसम्म भर्ना शुल्क तिरेर सन्तान भर्ना गराइरहेका छन्, महागोभन्दा महगो शिक्षा दिइरहेछन् । आचार र विचारका निर्धनहरू, धनको तुजुक देखाइरहेछन् । सामुदायिक स्कूलहरूलाई यसरी अपहेलित गरिएको छ कि सरकारी माटोहरूको काम पार्टीमा लागेर राजनीति गर्नु हो । राष्ट्रको सिंगो बजेटको २५ प्रतिशत शिक्षामा खर्च हुँच, खपडे त्यक्ति बजेट स्वास्थ्य र खानेपानीमा खर्च गरिन्छ तर उपलब्धि लगानीअनुसारको देखिदैन । किन ? भनेर राज्यले विश्लेषण कहिल्यै गर्दैन । शिक्षा, स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन, विकास गर्न सम्बन्धित निकायहरूको कामहरूले आकृति, प्रकृति र नियति छ । यसकारण नेपाल दुःखी छ, पीडित छ, नेतातन्त्रको अन्यायले प्रताडित छ ।

खाइरहेका छन् । फसलमा विष हाल्ल सिकाइन्छ । आयुर्वेदी उपचार गर्न संस्थाहरू एलोप्याथिक एन्टिवायोटिक बेचिरहेका छन् । हिराले हिरा, फलामले फलाम काट्ने सिद्धान्त त ठिकै हो, बिग्रेका नेताले आफू सप्रिन जाने सम्पन्न हुन जाने, देश र जनतालाई सपार्न र सम्पन्न पार्न कहिल्यै जाँगर चलाएनन् । इतिहास पुरुष बन्ने भोक चाहिन्छ, त्यस्तो भोक भएको व्यक्ति ली क्यान यु बन्ने हो, सत्ता र शक्तिको भोक लाप्योहरू हरेक पार्टीमा लस्कर छन्, केही गर्ही भनेर इच्छाशक्ति भएको व्यक्ति कुनै पनि पार्टीको अग्रपंक्तिमा छैन ।

यसैले त तुझनमुक्त हुनसकेको छैन मुलुक । बाटो र पुलको खाँचो छ देशमा । प्रधानमन्त्री चीनबाट काठमाडौं, दिल्लीबाट काठमाडौं रेल आउँच, हिन्दू

नेपाल राम्रो छ । प्राकृतिक आभूषण, श्रोत र साधनले भरिपूर्ण छ नेपाल । छैन भने यहा “को राजनीतिमा निर्मलीकरण छैन, प्रदूषण छ । इमान छैन, बेइमानीले भरिपूर्ण छ । गुलिया त छ तर मह लेपन गरेको स्वादिलो तर विषालु जङ्गली च्याउजस्ता नेताहरूको आकृति, प्रकृति र नियति छ । यसकारण नेपाल दुःखी छ, पीडित छ, नेतातन्त्रको अन्यायले प्रताडित छ ।

महासागरमा पानीजहाज चल्छ, खाली नपठाउने तौरतरिकाले कसरी सकारात्मक नतिजा आउँच । यो यस्तो देश हो, जहाँ ठेकेदार निर्माण मन्त्री हुँच, सर्टिफिकेट काण्डमा परेका व्यक्ति बन मन्त्री हुँच, गुण्डा अर्थ मन्त्री र कूटनीतिक ज्ञान नभएको व्यक्ति परराष्ट्र मन्त्री हुने परम्परा छ । दश पास व्यक्ति प्रधानमन्त्री हुँच र उसैले विदेशबाट डाक्टरको उपाधि लिएर फर्क्न । यो उपाधिको मूल्य रास्त्रले के दिएर चुकाउने हो, जनता जान्न चाहैनन् । उसले सुशासन र समृद्धि दिन्हुँ भनेर फुइँकी हाँच र जनताले पत्थाउँचन् । कठे सोफा जनता ?

यसकारण त चिनीमा मल मिसाएको जनताले पत्ते पाउँदेनन् । प्लास्टिकको चामल खान्छन्, सोयाविन भनेर पाम आयल

संविधानको लक्षण रेखामा बस्दैनन्, उच्छृङ्खल र अराष्ट्रिय, भ्रष्ट, अनैतिक तत्वहरूलाई कानुनले कारबाही गर्न सक्दैन, त्यो देशको प्रधानमन्त्रीको फुरफुर भनेको हुटिट्याउँले आकाश थामेजस्तोमात्र हो ।

दूला कुरा भन्दा पहिले म नैतिक बन्नु भन । नेपालको प्राथमिकता के के हुन ? यति जान्का लागि राखाको डिलमा पुगेन मन्त्रिमण्डलको बैठक राख्न वा प्रधानमन्त्रीले देशको भागी लाप्योहरू हरेक पार्टीमा लस्कर छन्, केही गर्ही भनेर इच्छाशक्ति भएको व्यक्ति कुनै पनि पार्टीको अग्रपंक्तिमा छैन ।

यसैले त तुझनमुक

पदथ्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ जयौं त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

पार्टी एकीकरण नै सकसमा

गत असोज १७ गते नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रीच पार्टी एकता हुने सहमति भएको थियो । त्यही सहमतिलाई आधार मानेर नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र तालमेल गरेर प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र राष्ट्रियसभाको निर्वाचनमा गएका हुनाले उनीहरूले तिर्यै तहमा बहुमत ल्याएका छन् । मुलुकमा रहेका ७ वटा प्रदेश मध्ये ६ वटा प्रदेशमा उनीहरूकै बहुमतको प्रदेश सरकार रहेको छ भने केन्द्रमा समेत उनीहरूके बहुमतको सरकार रहेको छ । तर पार्टी एकीकरणको कार्य भने विलम्ब हुँदै गएको छ । दुवै दलले पार्टी एकीकरणको लागि विभिन्न समितिहरु समेत निर्माण गरेका भएपनि पार्टी एकीकरण हुन भने सकेको छैन । नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओली प्रधानमन्त्री बनेका छन् भने उनकै नेतृत्वमा एमाले र माओवादी केन्द्र समेत सरकारमा सहभागी रहेको मन्त्रिपरिषदले कार्यसञ्चालन गरिरहेको छ । सरकारले केही राष्ट्र कामहरू समेत गरेको छ । पछिल्लो पटक मन्त्रिपरिषद्को बैठकले यातायात व्यवसायीहरूले चलाउँदै आएको सिनिकेट तोडने निर्णय गरेर अब यातायात सम्बन्धीका समितिहरू खारेज गरी कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता गर्नुपर्ने निर्णय गरेको छ । यसभन्ना पहिला यातायात सम्बन्धीका कार्यहरू जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट हुँदै आएकोमा अब सम्बन्धित मन्त्रालय र कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यालयबाट हुने निर्णय मन्त्रिपरिषद्को गरेको हुनाले यस निर्णयलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ ।

नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रीच एकता भएको खण्डमा अन्य साना कम्युनिष्ट पार्टीहरूलाई समेत एकता हुन बाब्य हुनुपर्ने अवस्था आउनसक्ने भएपनि मुलुकका दुई ढुला कम्युनिष्ट पार्टीहरू एक भएमा अन्य साना कम्युनिष्ट पार्टीहरूको अवस्था कमजोर हुन सक्ने सम्भावना समेत देखिएको छ । तर अहिलैकै अवस्था हेर्दा तत्कालै दुई ढुला कम्युनिष्ट पार्टीहरू सहज रुपमा एकता होला र ती पार्टीहरूमा रहेका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले एकतालाई सहजै स्वीकार गर्नाले भने गरिरहाले विश्वास आधारहरू भने अहिलै देखिएको छैन । हिजो तालमेल गरेर निर्वाचनमा जान दुवै दललाई बाध्यता रहेको थियो । निर्वाचनमा एकतालाई जाँदा नेपाली कांग्रेस नै ढुलो पार्टी बन्न सक्ने सम्भावनालाई मध्यनजर गरेर नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रीच एकीकरणको लागि तयार भएको थिए । त्यसको एउटै कारण थियो, सत्तामा पुनु । अहिलै नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओली प्रधानमन्त्री रहेका छन् भने माओवादी केन्द्रका नेताहरू समेत ओली नेतृत्वको सरकारमा माओवादी केन्द्रका प्रतिनिधित्व गर्दै सरकारमा रहेका छन् । माओवादी केन्द्रका मन्त्रीहरूले प्रधानमन्त्री ओलीले एकलौटी रुपमा सरकार सञ्चालन गरेको र भोली पार्टी एकीकरण भएपछि पनि ओलीले पार्टी एकलौटी ढाँगले सञ्चालन गर्न सक्ने सम्भावना रहेको हुनाले अहिलै नै त्यसतर्फ विचार गर्न पार्टी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाललाई आग्रह समेत गरिरहेका छन् ।

पार्टी एकता गर्न बाध्यता दुवै दललाई भएपनि एमालेलाई भन्दा बढी बाध्यता माओवादी केन्द्रलाई रहेको छ । तर माओवादी केन्द्रमा हाल ३ हजार ९ सय ९९ केन्द्रीय समिति, ३ सय ९९ सदस्यीय पोलिटब्यूरो र ३४ सस्यीय स्थायी किमिटी रहेको छ । पार्टी एकता हुँदा माओवादी केन्द्रमा रहेका अहिलेका अधिकांश नेताहरूको पद घट्दवा हुने निश्चित भएपछि पार्टीभित्र उत्पन्न भएको तर गर्दा अध्यक्ष दाहाल संकटमा परेका छन् । त्यसै कारण उनले आफ्नो पार्टीका भातृ संगठनहरूले पार्टी एकीकरण हुँदा तल्लो तहदेखि माथिल्लो तहसम्ममा ५०/५० प्रतिशतको आधारमा हुनुपर्ने भन्दै त्यसै अनुरूप अगाडि बद्न आफ्ना अध्यक्षलाई दबाव दिइरहेका छन् । हतार हतारमा पार्टी एकीकरण गर्ने भनेर अहिलेसम्म कुनै निर्णय भने गर्न सकेका छैन । पार्टी एकीकरणको समय सीमा तोक्कै फेरी पछि साईं आएकोमा यही बैशाख ९ गते कम्युनिष्ट पार्टी स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा पार्टी एकीकरण गर्ने उद्घोष गरेका भएपनि अब उक्त मितिमा समेत पार्टी एकीकरण हुन सक्ने प्रष्ट भएको छ ।

नेकपा एमालेलिभित्र पार्टी एकीकरणको लागि खारै कुनै समस्या देखिएपनि माओवादी केन्द्रमा भने ढुलो समस्या देखिएको छ । यदि पार्टी नै एकीकरण गर्ने भए हिजो निर्वाचनमा जाँदा र निर्वाचनको परिणामलाई आधार मानेर एकताको प्रयास गरिएमा त्यसले सार्थकता पाउन सक्छ तर त्यस विषयमा माओवादी केन्द्र सहमत हुन सक्ने सम्भावना देखिएन । पार्टी अध्यक्ष दाहाललाई नै ५०/५० प्रतिशतको आधारमा एकता हुनुपर्ने उद्घोष पटक पटक दाहाललाई आग्रह गरिएको हुनाले त्यही समस्याको जड देखिएको छ । प्रधानमन्त्री केन्द्रका अध्यक्ष दाहाललाई नै ५०/५० प्रतिशतको आधारमा एकता हुनुपर्ने उद्घोष पटक पटक दाहाललाई आग्रह गरिएको हुनाले आरोप लगाईरहेका छन् तर ती स्वदेशी र विदेशीहरू को हुन भनेर उनले प्रष्ट पार्टी नेकपेको हुनाले आफ्नो कमी कमजोरी लुकाउन दाहाल नै लागि परेको आरोप उनीमाथि लागेको छ । दुई कम्युनिष्ट पार्टीहरू एकीकरण भएर मुलुकको विकास निर्माणमा सरकार र नायाको नै त्यो राप्रो हो तर सत्ता हत्याउनकै लागि पार्टी एकताको नैटॉकी गरिएको हो भने उनीहरूले लागि घातक सिद्ध हुनसक्छ ।

पार्टी एकीकरण फलात्मको चित्रा चपाउनु सरह

• देवेन्द्र चुदाल

devendrachudal@gmail.com

दुख कष्ट विगतमा समेत सहनुपरेको थियो । त्यसै कारण अहिले जनताले स्थीर सरकारको लागि कम्युनिष्ट पार्टीलाई सत्तामा पुऱ्याएका हुन । अब एमाले र माओवादी केन्द्रीयको एकीकरणका नाममा जनताले दुख कष्ट पाउनु हुँदैन । अहिले सरकार सञ्चालनमा केही अवरोध भए दुवै दलका अध्यक्ष र वरिष्ठ नेताहरू बसेर समस्या समाधानको गर्न सकिने अवस्था भएपनि माओवादी केन्द्रबाट मन्त्री भएकाहरूले सार्वजनिक रूपमा प्रधानमन्त्री ओलीको कार्यशीलप्रति आक्रोश पोछ्नु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । प्रधानमन्त्रीय पदमा मन्त्रीहरू भनेका प्रधानमन्त्रीका सहयोगी मात्र हुन । त्यसैले प्रधानमन्त्रीले बोलेका कुरा नै क्याविनेटमा पारित हुन्छ, प्रधानमन्त्रीसँग चित नुवूको खण्डमा त्यस्ता मन्त्रीले राजिनामा दिएर बाहिरिनु उपयुक्त हुनेछ । मन्त्रीले राजिनामा दिएपनि प्रधानमन्त्रीले राजिनामा दिनुपर्दैन तर प्रधानमन्त्रीले राजिनामा दिएको खण्डमा कुनैपनि मन्त्रीले राजिनामा दिनुपर्दै भएकाले प्रधानमन्त्रीय पदमा भनिएको हो । हामीले त्यही पदतिलाई स्वीकार गरेका हुनाले प्रधानमन्त्रीको विरोध गर्नु भन्दा मन्त्रीहरूले राजिनामा दिएर बाहिरिनु नै उपयुक्त हुनेछ ।

पार्टी एकीकरणको विषयमा सरकार समेत रुपमिलेको देखिएको छ । पार्टी अध्यक्ष नै प्रधानमन्त्री ओलीको कार्यशीलप्रति ओला ठड्याएका छन् । त्यही कारणले समेत पार्टी एकीकरणमा ढिलाई गर्नु भनेको जनताको नेतृत्वमा अपमान हो । जनताले अनुमोदन गरिसकेको अवस्थामा अब उक्त मितिमा पार्टी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाललाई युनासो समेत गरेका बेला अध्यक्ष दाहालले समेत प्रधानमन्त्री ओलीको कार्यशीलप्रति ओला ठड्याएका छन् । त्यही कारणले समेत पार्टी एकीकरणमा ढिलाई गर्नु भनेको जनताको नेतृत्वमा अपमान हो । यसैले वैशाख ९ मा पार्टी एकीकरण हुन नसक्ने भन्दै विवेदित आप्नै आप्नैले यस निर्णयलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ ।

पार्टी एकीकरणको विषयमा सरकार समेत रुपमिलेको देखिएको छ । पार्टी अध्यक्ष नै प्रधानमन्त्री ओलीको जनताले अनुमोदन तर परिवर्तनमा समेत प्रधानमन्त्रीले आप्नै आप्नैले यस निर्णयलाई गर्नु भनेको जनताको नेतृत्वमा अपमान हो । यसैले वैशाख ९ मा पार्टी एकीकरण हुन नसक्ने भन्दै विवेदित आप्नै आप्नैले यस निर्णयलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ ।

पार्टी एकीकरणको विषयमा सरकार समेत रुपमिलेको देखिएको छ । पार्टी अध्यक्ष नै प्रधानमन्त्री ओलीको कार्यशीलप्रति ओला ठड्याएका छन् । त्यही कारणले समेत पार्टी एकीकरणमा ढिलाई गर्नु भनेको जनताको नेतृत्वमा अपमान हो । यसैले वैशाख ९ मा पार्टी एकीकरण हुन नसक्ने भन्दै विवेदित आप्नै आप्नैले यस निर्णयलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ ।

पार्टी एकीकरणको विषयमा सरकार समेत रुपमिलेको देखिएको छ । पार्टी अध्यक्ष नै प्रधानमन्त्री ओलीको कार्यशीलप्रति ओला ठड्याएका छन् । त्यही कारणले समेत पार्टी एकीकरणमा ढिलाई गर्नु भनेको जनताको नेतृत्वमा अपमान हो । यसैले वैशाख ९ मा पार्टी एकीकरण हुन नसक्ने भन्दै विवेदित आप्नै आप्नैले यस निर्णयलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ ।

पार्टी एकीकरणको विषयमा सरकार समेत रुपमिलेको देखिएको छ । पार्टी अध्यक्ष नै प्रधानमन्त्री ओलीको कार्यशीलप्रति ओला ठड्याएका छन् । त्यही कारणले समेत पार्टी एकीकरणमा ढिलाई गर्नु भनेको जनताको नेतृत्वमा अपमान हो । यसैले वैशाख ९ मा पार्टी एकीकरण हुन नसक्ने भन्दै विवेदित आप्नै आप्नैले यस निर्णयलाई सबैले स्वागत गर्नुपर्छ ।

पार्टी एकीकरणको विषयम

प्रादेशिक सामर्थ्यको विश्लेषण हुनु आवश्यक

डा. खिमलाल देवकोटा

संविधानले राज्यशक्तिको अधिकारलाई जनताको घरदैलोसम्म पुग्ने गरी बाँडफाँड गरेको छ। संविधानअनुसार तीन तहको सरकार रहने हुँदू अधिकार क्षेत्रहरू बाँडफाँड हुनु स्वभाविक हो। जस्तो प्रहरी र शान्ति सुरक्षा अहिले नेपाल सरकारको मातहतमा मात्र छ। अब यस्तो संरचना तीन तहको सरकारले कानून अनुसार आ—आफ्नो अनुकूल बनाउन सक्छन। संविधानमा सेना संघको अधिकार सूचिमा छ। तर प्रहरी तीन तहको अधिकार सूचिमा पर्दछ। संविधानको अनुसूचि ६ अनुसार प्रदेशको अधिकार सूचिमा पर्ने कार्यक्षेत्रमा प्रहरी प्रशासनको अलवा वित्तीय संस्थाहरूको सच्चालन, रेडियो, टेलिभिजन, एफएम सच्चालन, प्रदेश निजामिति र अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश स्तरका विधुत, सिचाई, खानेपानी, प्रदेश विश्वविद्यालय, उच्च शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा, प्रदेश सभा, प्रदेश मन्त्रिपरिषद, प्रदेश लोकमार्ग, प्रदेशका सरकारी कार्यालयको भौतिक व्यवस्थापन, प्रदेश लोकसभा, भूमि व्यवस्थापन, जग्गा अभिलेख, खानी, भाषा, लिपि, ललितकला, वन, जल, वातवरण, कृषि, पशु, गुठी, यातायात, आदि लगायतका छन। संविधानमा प्रदेशका लागि कुल २१ वटा अधिकारको सूचि छ। यसै गरी संघ र प्रदेशको साफा सूचिका रूपमा २५ वटा र तीन तहको साफा अधिकार सूचिका रूपमा १५ वटा अधिकारहरू छन।

सिचाईका लागि स्थायी/दीर्घकालिन नदीहरू पनि यस प्रदेशमा छैनन। प्रदेश अन्तर्गतको अलि राम्रो स्रोतका रूपमा वागमति नदी मात्र हो। वागमती नदीको पानीवाट वागमती सिचाई आयोजना संचालन भइ रौतहट र सर्लाही जिल्लामा लगभग ५० हजार हेक्टर जमिनमा सिचाईको सुविधा उपलब्धता भएतापनि अन्य जिल्लाहरूमा यस्तो सुविधा छैन। समग्रतामा दुई नम्बर प्रदेशमा प्राकृतिक साधन र स्रोतको सम्बन्धित देखिन्दैन।

संविधानले प्राकृतिक साधन र स्रोत (विधुत, पर्वतरोहण, वन, खनिज, आदि)को राजश्व/रोयल्टी तीन तहको सरकारका लागि बाँडफाँड गर्ने गरी राजश्व अधिकारको सूचिमा राखेको छ। हाल सरकारले प्राकृतिक साधनको उपयोगबाट प्राप्त रोयल्टी जिल्ला विकास समितिसँग बाँडफाँड गर्छ। जस्तो जलविधुत र खानीको रोयल्टीबाट उठेको ५० प्रतिशत, वनको १० प्रतिशत, पर्वतहारेण र पदवात्राको ३० प्रतिशत सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिलाई सरकारले बाँडफाँड गर्छ। यसै गरी घरजग्गा रजिस्ट्रेशनबाट प्राप्त हुने रोयल्टी प्रदेश र स्थानीय तहको साफा सूचिमा छ। यसबाट प्राप्त हुने रोयल्टी पनि हाल सरकारले स्थानीय निकाय (जिविस र नपा) सँगै बाँडफाँड गर्छ। संविधान अनुसार अब यो रकम प्रदेश र स्थानीय तहको विच बाँडफाँड दुई। यसै गरी अन्य प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी अब तीन तहको सरकारका बीचमा बाँडफाँड गर्नुपर्ने हुन्छ।

संविधानमा विशुद्ध प्रदेशको राजश्व अधिकारमा कृषि आयमा लाग्ने कर मात्र हो। कृषि उत्पादनको विक्रीबाट आ.व. ०७२/७३ मा सरकारले केवल ८१ रु १३ करोड मात्र राजश्व संकलन गरेको छ। संविधान अनुसार अब यो रकम प्रदेश र स्थानीय तहको विच बाँडफाँड दुई। यसै गरी अन्य प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी अब तीन तहको सरकारका अधिकारको सूचि छ।

संविधानले साधन कर, मनोरन्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन शूलक आदि प्रदेश र स्थानीय तहको साफा अधिकार सूचिमा छ।

घरजग्गा रजिस्ट्रेशनबाटरु १४ अरव ७१ करोड संकलन भएको छ। यो राजश्व प्रदेश र स्थानीय तहको विचमा बाँडफाँड गरिएपर्दछ। सवारी साधन कर (चालक अनुमति पत्र र ल्यू बूक दस्तुर सहित) बाट रु ८ अरव ४५ करोड संकलन भएको देखिन्छ। यसै गरी सरकारले प्राकृतिक साधन र स्रोतबाट रु ३ अरव ५४ करोड रोयल्टी संकलन गरेको छ।

माथि उल्लेखित चारवटा राजश्वका क्षेत्रहरू कृषि उत्पादनको विक्री कर, घर जग्गा रजिस्ट्रेशन दस्तुर, सवारी साधन कर र प्राकृतिक साधनको रूपमा दुई नम्बर प्रदेशमा खानीको पनि खासै सम्बन्धित आवश्यकता छैन।

पर्वतरोहण र पदयात्रा स्वीकृतबाट समेत

सरकारले मनग्ये रोयल्टी संकलन गर्छ। आ.व. २०७२/७३ सरकारले यस क्षेत्रबाट रु १ अरव ३५ करोड रोयल्टी संकलन गरेको थियो। तर विधुत जरै दुई नम्बर प्रदेशमा हिमाल पनि छैन। यसै गरी खानी रोयल्टीबाट सरकारले रु ४८ करोड राजश्व संकलन गरेको थियो। खानी तथा भूर्ग विभागका अनुसार यस प्रदेशमा खानीको पनि खासै सम्बन्धित आवश्यकता छैन।

प्राकृतिक साधनका रूपमा दुई नम्बर प्रदेशमा अलि सम्बन्धित आय त्यति उत्साह जनक छैन। आ.व. २०७२/७३ सरकारले वन क्षेत्रबाट रु २ अरव २२ करोड राजश्व संकलन गरेको थियो।

संकलित कुल राजश्वको रूपमा दुई नम्बर प्रदेशमा खानीको रूपमा देखिन्छ। यसै गरी अन्य सम्बन्धित आय त्यति उत्साह जनक छैन। आ.व. २०७२/७३ सरकारले वन क्षेत्रबाट रु ४ करोड २४ लाख (१९९ प्रतिशत) मात्र दुई नम्बर प्रदेशबाट संकलित भएको थियो।

पहाडको रूपमा यस प्रदेशमा चुरे शूखला मात्र छ। ढुङ्गा, वालुवा, गिटी पनि प्राकृतिक स्रोत हुन। यी श्रोतका लागि चुरेको दोहन आवश्यक छ। चुरेको दोहनका कारण हाल केही जिल्ला विकास समितिहरूले मनग्य आम्दानी आर्जन गरेका छन। तर यसको दुरुपयोगका कारण दुई

नागरिक लगानी कोषद्वारा संचालित कार्यक्रममा

सहभागी भई भविष्यलाई सुरक्षित बनाउँ

• कोषको प्रत्येक सहभागीलाई बार्षिक ९ प्रतिशत ब्याजदरमा घर/जग्गा धितो राखी घर मर्मत गर्न, फ्ल्याट/घर खरिद गर्न, घरको तला थन र नयाँ घर निर्माण गर्नको लागि कोषले तोकेको नगरपालिकाको बजार क्षेत्रमा बढिमा रु ४० लाख सम्म कर्जा दिन सकिने।

• बीमा कोष योजना अन्तर्गत कोषले निजामति बीमा, शिक्षक बीमा, सैनिक बीमा, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बीमा कोष योजना संचालन गर्दै आइरहेको छ। कार्यरत अवस्थामा कूनै कर्मचारीको मृत्यु भएमा मृतकको हक्कावालाले रु १ लाख सम्मको बीमा रकम पाउने छन।

• कोषका सहभागीहरूलाई घरायसी, भैपरी आउने कामको लागि घर/जग्गा धितो राखेर सरल कर्जाको रूपमा सहभागीको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र पारिवारिक प्रकृतिका कार्यका लागि २० लाख रुपैया सम्म बार्षिक ९ प्रतिशत ब्याजमा लिन पाइने।

• आफु र आफनो परिवारको उच्च शिक्षा हासिल गर्नको लागि घर/जग्गा धितो राखेर शैक्षिक कर्जाको रूपमा बढिमा रु ३५ लाख रुपैया सम्म बार्षिक ९ प्रतिशत ब्याजमा कर्जा पाइने ब्यवस्थामा सहभागी होइन।

• आयकर ऐन २०५८ अनुसार छुट सुविधा पाइने।

नागरिक लगानी कोष

नयाँबानेश्वर, काठमाडौं, पोष्ट बक्स नं. ५८२३
फोन: ०१-४७८५७९१, ०१-४७८५७२५, फैक्स: ०१-४७८५७९१
ईमेल: info@nlk.org.np वेबसाइट: www.nlk.org.np

माओवादीको रुवावासी

काठमाडौं। एमालेसँग पार्टी एकीकरण गरेर दूलो पार्टीको अध्यक्ष हुने प्रचण्डको सेपना ओलीका कारण चक्नाचूर हुन पुगेको छ। कर्मिमा एक टर्म प्रचण्डलाई अध्यक्षता गर्न दिनेपर्ने सतमा कुरा नमिलेपछि अरु ससाना विषय पनि चर्कियो र १ गते ५ लाख कार्यकर्ता राजधानीमा उतारेर लेनिन जयन्तीका दिन एकीकरण घोषणा गर्न निधो भएको विषय तुहिन पुगेको हो। अक जेठ १५ सम्मको नयाँ भाका हालिएको छ र एकीकरणमा नेतृत्व, खण्डा, जनयुद्धलगायतका विषयमा

सहमति नबनेकाले त्यो डेटलाइनमा

पनि एकीकरणको सम्भाबना निश्चित देखिन्दैन।

प्रचण्डमाथि बराबरी र अध्यक्ष वा प्रधानमन्त्री लिनेपर्ने पार्टी पक्षिको दबाब छ भने ओलीमाथि ७०-३० अथवा ६०-४० को रेसियोमा नेतृत्व तहको बाँडफाँड र विशेष अधिवेशनमा भोटिडको आधारमा होइन सेटिडको आधारमा प्रचण्डलाई अध्यक्षता दिनुहन्हे आन्तरिक दबाब परेको छ। यही दबाबका कारण प्रचण्ड चारिएका छन् र ओली मौन छन्। एकीकरण परपर सर्दै गएको छ।

नेपाल आयल निगम लिमिटेड
खाना पकाउने एल.पी. ग्याँस प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षासम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्याँस अत्यन्त प्रज्वलनशील पदार्थ भएकोले यसको प्रयोगमा पर्याप्त शर्तका र सावधानी अपनाउन जरूरी हुन्छ। यसैले खाना पकाउने ग्याँसको चुहावटबाट हुने दूर्घटनाबाट बच्न देहायका कुराहस्त्रा ध्यान पुन्याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम लिमिटेडलाई गर्दछ।

दूर्घटनाबाट बच्न ध्यान दिनुपर्ने कुराहस्त्रा :

- एल.पी. ग्याँस सिलिण्डर ल्याउँदा-ल्याउँदा नगुडाउँ, भान्चामा सिलिण्डर सधै ठाडो राखी प्रयोग गरौ, सुताएर र पोटाएर प्रयोग नगरौ।
- रेगुलेटर, रबर पाइप, चुल्हो जस्ता उपकरणहरू गुणस्तर प्रमाणित भएको मात्र प्रयो

प्रादेशिक सामर्थ्यको...

प्रतिवेदनमा उल्लेखित कृषि तथा पशुका जिल्लास्तरीय सूचकहरूको विश्लेषणका आधारमा कृषि तथा पशु क्षेत्रको कुल उत्पादनमा चितवन सहित समग्र तराईका २० जिल्लाको योगदान ४० प्रतिशत छ । सबमन्दा धेरै चितवनको ३.५ प्रतिशत छ । यस पछि मोरङ्ग र भारापाको क्रमशः २१९ प्रतिशत र २३५ प्रतिशत छ । दुई नम्बर प्रदेश अन्तर्गतका सप्तारी र सिराहा जिल्ला क्रमशः : नवौं र दर्दाँ नम्बरमा पर्दछन् । समग्र मुलुकको कृषि तथा पशु क्षेत्रको उत्पादनमा दुई नम्बर प्रदेशको योगदान जम्मा १३ प्रतिशत मात्र छ । कृषि र पशुलाई अलग/ अलग गर्ने हो भने करिब दुई प्रतिशतको फरक छ । दुई नम्बर प्रदेशको कृषिको समग्र योगदान १४ प्रतिशत छ भने पशुको १२ प्रतिशत । कृषि तथा पशुमा नेपालमा सबमन्दा वडी उत्पादन चितवन जिल्लाको छ । कुल कृषि तथा पशु उत्पादनमा चितवनको योगदान क्रमशः ६.८८ प्रतिशत र ३.५३ प्रतिशत छ । कृषि तथा पशुमा दोस्रो वडी योगदान गर्ने जिल्ला भाषा (३.३८ प्रतिशत) हो । यसै गरी पशुमा कांचेपलाच्चोको (३.५१ प्रतिशत) छ । पशु क्षेत्रको उत्पादनमा चितवन र कांचेपलाच्चोको योगदान भण्डै /फण्डै वरावरी छ । कृषि तथा पशु क्षेत्रबाट दुई नम्बर प्रदेशले त्यति धेरै लाभ लिन सकेको अवस्था छैन । कृषि तथा पशु क्षेत्रको उत्पादनमा पनि उल्लेखनीय भूमिका तीन नम्बर प्रदेशकै छ । कृषिको योगदान २६ प्रतिशत छ भने पशुको २० प्रतिशत । तीन नम्बर प्रदेश पछि सबमन्दा धेरै योगदान क्रमशः एक नम्बर र पाँच नम्बर प्रदेशको छ । यसपछि मात्र दुई नम्बर प्रदेश पर्दछ । जनसंख्याको अनुपात र उर्वर्क कृषि भूमि नामकरणका आधारमा विवेचना गर्ने हो भने दुई नम्बर प्रदेशको कृषि तथा पशु क्षेत्रको उत्पादन निकैनै कम हो ।

उधोग विभागमा दर्ता भएका उधोगको संख्या २०७३ कातिक मसान्त सम्ममा ६७२५ वटा छ । यी उधोगको कुल तूँजी रु १२४२ अरव र रोजगारी संख्या पाँच लाख तीस हजार छ । यी उधोगमा भण्डै आधा (४५ प्रतिशत) काठमाडौं जिल्लामा छन् । यसपछि ललितपुर, कास्की, मोरङ्ग र वारामा क्रमशः : ११ प्रतिशत, ३.४९ प्रतिशत र ३.२० प्रतिशत छन् । सबमन्दा धेरै ६८ प्रतिशत उधोग तीन नम्बर प्रदेशमा छन् । यसपछि एक नम्बर प्रदेशमा नौ प्रतिशत छ भने दुई नम्बर प्रदेशमा केवल ७ प्रतिशत मात्र छन् । कच्चा सामाग्री, श्रम, वजार, भन्सा

आदिका दृष्टिले पनि उधोगको संख्या दुई नम्बर प्रदेशमा तुलनात्मक रूपले धेरै हुनुपर्ने हो ।

हाल सरकारले अन्तशूल्क, मूल्य अभिवृद्धिकरणस्थागत आय कर, व्यक्तिगत कर, परिश्रमिक कर आदि लगायतका क्षेत्रबाट राजश्व संकलन गर्दछ । आ.व. ०७२/७३ मा सरकारले सबै जिल्लाहरूबाट रु ५४९ अरब राजश्व संकलन गरेको थियो । भन्सार विन्दु वाहेको कुल राजश्व रु ३३० अरब थियो कुल संकलित राजश्व मध्ये भन्सार सहित सबमन्दा धेरैतीन र दुई नम्बर प्रदेशको क्रमशः ५६ प्रतिशत र १६ प्रतिशत छ । दुई नम्बर प्रदेशमा भन्सार विन्दु सहित कुल रु ८७ अरब राजश्व संकलन भएको थियो । भन्सार विन्दुको राजश्व घटाउदा यस प्रदेशबाट संकलित राजश्व रु ७७ अरब ६२ करोड मात्र हुन्छ । तीन नम्बर प्रदेशमा भन्सार सहित रु ३०५ अरब राजश्व संकलन भएको थियो । भन्सार विन्दुको राजश्व हटाउदा यस प्रदेशको राजश्व रु २६७ अरब हुन्छ दुई नम्बर प्रदेशको कुल राजश्व संकलनमा भन्सार विन्दुको योगदान ८० प्रतिशत देखिन्छ । प्रदेश अन्तर्गतका जिल्लामा सबमन्दा धेरै राजश्व पर्सा जिल्लाको छ । पर्साबाट संकलित राजश्वमा ९० प्रतिशत भन्सारको योगदान छ । भन्सारबाट संकलित राजश्वको व्ययमारु सुलुकका कुना काप्चामा वसोवास गर्ने व्यक्तिहरूमा समेत पर्दछ । संसारका सबै संघीय मुलुकमा भन्सार वाट संकलित हुने राजश्वलाई केन्द्रिय सरकार (संघ) को मातहतमा राख्ने गरेका छन् ।

कुल राजश्व संकलनमा सबमन्दा कम ६ र ७ नम्बर प्रदेशको छ । भन्सार वाहेको यी प्रदेशको राजश्व रु एक अरब १३ करोड र रु ३ अरब ७९ करोड छ ।

प्रदेश अन्तर्गतका जिल्लाहरूमा अवस्थित विभिन्न सरकारी कार्यालयहरूको आ.व.०७२/७३ मा तलव भत्ता लगायत प्रशासनिक क्षेत्रमा भएको यथात खर्चको विवरण तालिका मा छ । तालिका अनुसार कार्यालय सच्चालन लगायतको कुल प्रशासनिक खर्च रु १३५ अरब छ । कुल प्रशासनिक खर्चमा पारिश्रमिक/ सुविधामा मात्र ६६ प्रतिशत छ । पारिश्रमिक/ सुविधा अन्तर्गत कर्मचारीको तलव, स्थानीय भत्ता, महंगी भत्ता, फिल्ड भत्ता आदि पर्दछ । यसपछि सबमन्दा धेरै खर्च कार्यक्रम सम्बन्धी शीर्षकमा १५ प्रतिशत छ । कार्यक्रम सम्बन्धी खर्च अन्तर्गत कर्मचारी तालिम, विभिन्न गोष्ठि तथा सेमिनारहरू आदि लगायत पर्दछ ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

कुल प्रशासनिक खर्चमा सबमन्दा धेरै तीन नम्बर प्रदेशको ४९ दशमलव ४४ प्रतिशत छ । यसपछि एक नम्बर र पाँच नम्बर प्रदेशको ४९ दशमलव ४४ प्रतिशत छ । तीन नम्बर प्रदेशको कुल खर्च धेरै हुनुपर्ने अर्थ काठमाडौंमा अवस्थित सबै मन्त्रालय, विभाग, आयोग, प्रतिष्ठान, विश्वविद्यालय आदिको खर्च समेत समावेश हुनाले गर्दा छ ।

अहिले प्रदेश अन्तर्गतका सरकारी कार्यालयहरूमा अवस्थित कर्मचारीहरूको तलव भत्ता लगायत प्रशासनिक खर्चका लागि आ.व. ०७२/७३ मा कुल रु १० अरब ८२ करोड खर्च भएको छ । सविधान अनुसार कार्यालयन्यान गर्ने हो भने यो भन्दा धेरै प्रशासनिक खर्च प्रदेशमा हुन्छ । मुलुकको कुल प्रशासनिक खर्चमा शिक्षाको २३.० प्रतिशत र स्वास्थ्यको ८ प्रतिशत छ । शिक्षाको प्रशासनिक खर्चमा ८० प्रतिशत जति शिक्षकहरूको तलव भत्तामानै खर्च हुन्छ । यसै गरी स्वास्थ्यको पनि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, हेल्पपोस्ट र सवहेल्पपोस्टमा कार्यरत जाशक्तिका लागि हुन्छ । शिक्षामा माध्यमिक तहसम्मको अधिकार स्थानीयलाई छ । यसै गरी स्वास्थ्यमा आधारभूत स्थानीय सेवाको अधिकार स्थानीयत हल्लाई छ । सामन्य विश्लेषणका आधारमा शिक्षा तथा स्वास्थ्यको कुल वजेट खर्चमा संघ र प्रदेशको लागि २०/२० प्रतिशत र स्थानीय तहका लागि ६० प्रतिशत छुट्याउदा खासै फरक पर्दैन । यसै गरी कुल प्रशासनिक खर्चमा रक्षाको योगदान ८ प्रतिशत छ । संविधान अनुसार यो खर्च वजेट पुरै संघका लागि हुन जान्छ । शिक्षा, स्वास्थ्य र रक्षाको बजेट कटाउँदा दुई नम्बर प्रदेशको कुल खर्च रु ७ अरब २७ करोड हुन जान्छ । संघको अधिकारक्षेत्रभित्र पर्ने कर, भन्सार, अदालत, कारागार र प्राय स्थानीयको कार्यक्रेत्रिधिकार भित्र पर्ने जस्तै कृषि, पशु, मालपोत, सहकारी, नापी, भूमिसुधार, प्राविधिक, भूसंरक्षण, महिला तथा वालवालिका, आदि (यी कार्यक्रेत्र प्रदेशको पनि पर्दछ तर धेरै स्थानीयको छ । २० प्रतिशत प्रदेशको कार्यक्रेत्रमा राख्दा उपयुक्त हुन्छ) को खर्च घटाउदा पनि कम्तिमा रु ५ अरब प्रशासनिक खर्च प्रदेशको हुन्छ । हाल भएका कार्यालयहरूको खर्चको आधारमा गरिएको यो सामन्य विश्लेषण हो । तालिका ९ को विश्लेषणका आधारमा २ नम्बर प्रदेशको आय रु ९८ करोड १६ लाख छ । कुल प्रशासनिक खर्चमा मात्र रु ४ अरब चून हुन जान्छ । प्रदेश अन्तर्गतका जिल्लाको कुल खर्चको २५ प्रतिशत मात्रै व्यभारलाई प्रादेशिक तहको खर्चको आधार मान्ने हो भने पनि रु २ अरब चून हुन जान्छ ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

खेलकृष्ण

साफ च्याम्पियनसिपमा

बंगलादेश र नेपाल एकै समूहमा

१२३० दक्षिण एसियाली फुटबल च्याम्पियनसिप (साफ) प्रतियोतिगामा नेपाल र आयोजक बंगलादेश एकै समूह (समूह ए)मा परेका छन् । बंगलादेशको ढाकामा बुधबार एक कार्यक्रमबीच साफको ड्र निकालिएको छ । समूह एमा पाकिस्तान र भुटान पनि छन् । नेपालले साफ च्याम्पियनसिप एकपटक पनि जित्न सकेको छैन ।

प्रतियोगिताको सर्वाधिक सातपटको विजेता भारत समूह बीमा छ । भारतले मालिम्स र श्रीलंकाको सामना गर्नेछ । समूह एको शीर्ष दुई स्थान ओगट्ने टोली सेमिफाइनलमा पुरनेछन् । तीन टोली मात्र सम्पिलित समूह

बीमा दुई टोली अन्तिम दुईमा पुग्नेछन् । साविक उपविजेता अफगानिस्तान सार्क क्षेत्र त्यादै मध्य एसियामा स्थानान्तरण भएपछि यसपटकको साफ च्याम्पियनसिप सात राष्ट्रबीच हुन लागेको हो ।

ढाकाको बंगबन्धु रंगशालामा १९ भद्रोदेखि १२३० संस्करणको साफ च्याम्पियनसिप सुरु हुनेछ । प्रतियोगिताको फाइनल ३० भद्रौमा हुनेछ । सन् १९९३ देखि पाकिस्तानबाट साफ च्याम्पियनसिप सुरु भएको थियो । अफगानिस्तान सहभागी नहुने भएपछि यसपटक पनि भारतलाई नै उपाधिको प्रबल दबेदार राष्ट्रका रूपमा हेरिएको छ । प्रतियोगितामा भारतको प्रदर्शन अन्य राष्ट्रको भन्दा उत्कृष्ट छ ।

सन् १९९३ मा पाकिस्तानबाट दक्षिण एसियाको फुटबलस्तर उकासन साफ च्याम्पियनसिप प्रतियोगिताको सुरुवात थियो । २७ वर्षको यात्रामा नेपाल, पाकिस्तान र भुटानले उपाधि जित्न सकेका छन् । नेपालको अहिलेसम्मको उत्कृष्ट प्रदर्शन नै सेमिफाइनलमा पुग्नु हो । सन् २०१३ मा नेपाल अन्तिमपटक सेमिफाइनलमा पुगेको थियो । नेपाल तीनपटक प्रतियोगिताको अन्तिम चारमा पुगेको छ । यसबाटक अन्य संस्करणमा नेपाल प्रतियोगिताको समू

यंगीन एवबाट

रमिताले ल्याइन 'सानी नानी'

मोडलिङ्समेत गर्दै आएकी गायिका रमिता भण्डारी तेसो गीति एल्बम लिएर प्रस्तुत भएकी छन् । नयाँ वर्षको अवसर पारेर उनले 'सानी नानी' बजारमा ल्याएकी हुन् । एल्बममा ६ वटा गीत समेटिएका छन् । गीति एल्बममा सानी नानी, जुनेली रात, तिमी को, तिमी निष्ठुरी, के यो माया हो, छलिको जवानी गीत समेटिएका छन् । गीतमध्ये केहीको स्मुजिक भिडियो भने यसआधि नै सार्वजनिक गरिएको थियो ।

गायिका रमिता गायनसँगे मोडलिङ्समा पनि सक्रिय छिन् । यसअधि भण्डारीले दुईवटा एकल एल्बम ल्याइसकेकी छन् । सानी नानी रसलाइट मिडियाले श्रोतामाफ ल्याएको हो । गायन, मोडलिङ्स र कोरियोग्राफीमा पनि सक्रिय भण्डारी स्कूल पढादेखि नै संगीत क्षेत्रमा लागेको बताउँछिन् ।

प्रकृति संरक्षणका लागि चित्रकला

प्रकृति तथा वन्यजन्तु संरक्षणमा जनयेतना जगाउने उद्देश्यले चित्रकला प्रतियोगिता गरिएको छ । वन तथा वातावरण मन्त्रालयअन्तर्गतको राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको संयोजनमा माइतीघर मण्डलमा

प्रतियोगिता भएको हो । प्रतियोगितामा १६ स्कूलका ४२ विद्यार्थी सहभागी थिए ।

प्रतियोगितामा साउथ प्याइन्ट बोर्डिङ स्कूल काठमाडौंका पुरिका श्रेष्ठ प्रथम भएकी छिन् । ग्लोबल पाठशाला भक्तपुरको समृद्धि राई दोस्रो, त्रियोग स्कूल काठमाडौंका कञ्चन ढकाल तेसो भए । त्यसैगरी, ज्ञानोदय बालबाटिका ललितपुर र एन्सिसन एकेडेमी काठमाडौंका सगुन सिंह ठकुरीले सञ्चन उपराकर पाएको छन् ।

'समृद्धिका लागि वन्यजन्तु संरक्षण' शीर्षकमा भएको प्रतियोगिताको उद्देश्य प्रकृति तथा वन्यजन्तु संरक्षण रहेको विभागका महानिर्देशक मनबहादुर खड्काले बताए ।

साहित्यकार सम्मानित

साहित्यकार नीमेष निखिल 'टीकादेवी जोशी स्मृति पुरस्कार २०७५' बाट पुरस्कृत भएका छन् । साहित्य संगम मकवानपुरका अध्यक्षसमेत रहेका निखिललाई २० हजार ९ रुपैयाँ नगदसहित सोमवार सम्मान गरिएको हो । सेवानिवृत्त शिक्षक पुरनबहादुर जोशीले आमाको नाममा स्थापना गरेको पुरस्कारबाट नीमेष निखिल सम्मानित भएका हुन् ।

निखिलसहित शिक्षातर्फ गोकुललाल श्रेष्ठ, पत्रकारितातर्फ सरिता शशि र खेलकुदतर्फ राधिका ल्लोनलाई जनही २० हजार ९ रुपैयाँसहित टीकादेवी जोशी स्मृति पुरस्कार-२०७५ प्रदान गरिएको छ ।

जोशीले सेवानिवृत्त भएपछि प्राप्त हुने निवृत्तिभरणबापतको रकमबाट आमाको सम्मानमा पुरस्कार प्रदान गर्न सुरु

गरेका हुन् । प्रभावकारी शिक्षामा आमाको मह वपूर्ण भूमिका रहने उल्लेख गर्दै जोशीले आमाको सम्मानमा विद्यार्थी र समाजलाई प्रेरणा प्रदान गर्ने पुरस्कार स्थापना गरेको बताए । कार्यक्रममा यितवनलाई कर्मभूमि बनाएर कविता लेखिरहेका चर्चित कवि भूमिनले आमाको सन्दर्भमा लेखेको विश्व सुन्दरी शीर्षकको कविता वाचन गरेका थिए ।

सरिता जितिनलाई ल्युटिसियन ट्यालेन्ट उपाधि

ब्युटिसियन ट्यालेन्ट नेपाल-२०१८ को उपाधि सरिता भारतीले हात पारेकी छन् । मोस्ट फोटोजेनिक पनि जितेकी गोरखाकी सरिताले शीर्ष उपाधिसहित नगद २५ हजार पुरस्कार पाइन् । राष्ट्रिय नाचघर, जमलमा हालै सम्पन्न प्रतियोगितामा नवीना अधिकारी मोस्ट ट्यालेन्टसहित फर्स्ट रनरअप घोषित भइन् । उनले उपाधिसहित १५ हजार रुपैयाँ पुरस्कार हात पारिन् । प्रतियोगितामा बेस्ट पर्सनलिटीसहित

रजनी श्रेष्ठ सेकेन्ड रनरअप घोषित भइन् । उनले १२ हजार रुपैयाँका साथ विभिन्न कस्मेटिक प्रोडक्ट उपहार पाइन् ।

रोज सीप विकास केन्द्र, रोज ब्युटी पार्लर एन्ड ट्रेनिङ सेन्टर र विलक्षण क्रियसनले संयुक्त रुपमा आयोजना गरेको प्रतियोगिताको निर्णयकमा वरिष्ठ ब्युटिसियन डा. राजश्री श्रेष्ठ र इन्दुकुमारी आचार्य, पत्रकार मधु शाही, मोडल पविना खडकालगायत थिए ।

सिटिइभिटीका उपाध्यक्ष कुलबहादुर बस्नेतको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न प्रतियोगितामा दीपा सेढाईले बेस्ट ड्रेस, मर्स्ट पपुलर ब्युटिसियन, पल्लिक च्वाइस र डिजिमिड अवार्ड हात पारिन् । प्रविना श्रेष्ठले चार्मिंड, रजनी भुजेलले स्टाइलिस्ट ब्युटिसियन, रजना श्रेष्ठ गुरुडले फ्रेन्डिसिप, दीपा अधिकारीले ब्युटिफुल आइज, एलिना श्रेष्ठले पड्ड बुअल, सपना थापाले मर्स्ट डिसिलेनको उपाधि जिते । प्रतियोगितामा २१ जना ब्युटिसियनले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए ।

डमरुको डिन्डिबियो राजधानीमा सक्रिया

डमरुको डिन्डिबियो फिल्मको टोली मोफसलको दुर सकाएर राजधानी फर्किएको छ । डन्डीबियो खेलको विषयमा निर्माण भएको फिल्म २१ वैशाखदेखि प्रदर्शनमा आउँदै छ ।

छेतन गुरुडले निर्देशनमा निर्माण भएको फिल्मप्रति बढीभन्दा बढी दर्शक आकर्षित गर्नका लागि निर्माण पक्ष कलाकारसहितको प्रमोसन टिम लिएर मोफसल दौडाहामा

लागेको थियो । निर्देशक छेतेनका अनुसार आफूहरु बुटवल, पोखरा, नारायणगढ र धरानका विभिन्न स्थानमा पुगेको फिल्मको प्रचार-प्रसार गरिएको हो । भन्डै एक साताको भ्रमणमा लेखक तथा प्रमुख अभिनेता खगेन्द्र लामिछानेसहित निर्माता, निर्देशकको टोली थियो । डमरुको डिन्डिबियो अहिले राजधानीकेन्द्रित प्रचार-प्रसारमा खटिएको छ । फिल्मको निर्माण पक्षले राजधानीका विभिन्न स्थानमा डिन्डिबियो द्रायक प्रतिस्पर्धा गराउँदै छ ।

विनोद गुरुड र नोर्बुछिरिड घले निर्माता रहेको फिल्ममा खगेन्द्रका साथमा बुद्धि तामाङ, अनुप बराल, अंकित खड्का, आशान्त शर्मा (कृष्णप्रसाद), लक्ष्मी बर्देवा, मिश्री थापालगायत कलाकारले अभिनय गरेका छन् ।

कपारेट

ग्लोबल आइएमई र क्रसपेबीच रेमिट्यान्स कारोबार सम्झौता

ग्लोबल आइएमई बैंक र बेलायतको क्रसपे लिमिटेडबीच रेमिट्यान्स व्यापार कारोबारसम्बन्धी सम्झौता भएको छ । सम्झौतासँगै बेलायतस्थित मुख्य कार्यालय भएको क्रसपेमार्फत पठाएको रकम नेपालमा ग्लोबल आइएमई बैंकका सबै शाखा तथा एजेन्ट्समार्फत भुक्तानी लिन वा बैंकको खातामा सीधै जम्मा गर्न सकिनेछ ।

ग्लोबल आइएमई बैंकले सबै क्षेत्र र वर्गसम्म बैंकिङ सेवाको पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले विभिन्न स्थानमा शाखा, एक्स्टेन्सन काउन्टर तथा शाखारहित बैंकिङ सेवामार्फत आफ्ना ग्राहकमाफ सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । २०७४ चैत मसान्तसम्म बैंकको देशभर १ सय २२ शाखा, १४ वटा राजस्व संकलन काउन्टर, १ सय २८ एटिएम, ४ वटा एक्स्टेन्सन काउन्टर तथा ७९ शाखारहित बैंकिङ सेवा रहेका छन् । बैंकले अत्याधिक भाइबर बैंकिङ सेवा, मोबाइल बैंकिङ सेवा, इन्टरनेट बैंकिङ सेवाको साथमा अस्रेलिया, बेलायत र भारतमा प्रतिनिधि/सम्पर्क कार्यालय स्थापना गरेर ती देशमा रहेका नेपालीमाफ पनि सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । त्यसैगरी, बैंकले मलेसिया, दक्षिण कोरिया, कतार, युएई, बहाराइनलगायत मुलुकबाट रेमिट्यान्स सेवासमेत प्रदान गर्दै आएको छ ।

बदियाको बासमटीमा एमरेष्टको शाखा

एमरेष्ट बैंकले विभिन्न स्थानमा शाखा विस्तार गर्ने क्रममा बर्दियाको बासगाडीमा आफ्नो शाखाको औपचारिक समुद्घाटन गरेको छ ।

बासगाडी शाखाको समुद्घाटन बासगाडी नगरपालिकाका मेयर शालिकराम अधिकारी र बैंकका प्रमुख कार्यालयी अधिकृत सोमेश्वर सेठले संयुक्त रुपमा गरे । कार्यक्रममा बासगाडी नगरपालिकाका उपमेयर सुषमा चौधरी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत कमलप्रसाद पौडेल, इलाका प्रशासन कार्यालयका प्रमुख महेन्द्रजग शाहीलगायतको उपस्थिति थियो ।

हाले भएको क्यामेल्स रेटिडमा दोस्रो स्थानमा पर्न सफल एमरेष्ट बैंकले आफ्ना ८० वटा शाखा, ७ एक्स्टेन्सन काउन्टर, २८ राजस्व संकलन काउन्टर र १ सय १३ एटिएम तथा बृहत् बाह्य सञ्जालमार्फत उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।

नेपाल टेलिकमको ह्याप्टी सोसल मिडिया प्याक र विद्यार्थी अफर

आमाको मुख हेर्ने दिवस तथा एसइई परीक्षा सकिएको अवसर पारेर नेपाल टेलिकमले सोमबारदेखि ह्याप्टी सोसल मिडिया प्याक र विद्यार्थी अफर उपलब्ध गराउने भएको छ । वैशाख ३ गते मनाइने आमाको मुख हेर्ने दिन (मातातीर्थ आँसौ)को अवसरमा नेपाल टेलिकमले जिएसएम तथा सिडिएमएका प्रिपेड/पोस्टपेड मोबाइलमा '

सर्वोच्चको...

सरकारले उपलब्ध गराइनुपर्दछ । जनताले न्याय पाएको नपाएको र सरकारले संविधान ऐन कानून अनुसार आफ्नो काम कारबाही गरेको छ/छेन भनेर हेर्न अदालत नै भएको हुनाले र सर्वोच्च अदालतले नै संविधानको व्याख्या गर्न भएकाले सर्वोच्च अदालतले प्रत्येक दिन आफूले गरेको कार्यसम्पादनको जानकारी सञ्चार जगतलाई गराउने जुन प्रयास गरेको छ त्यसलाई स्वागत गर्नुपर्दछ । न्यायको अन्तिम रूपमा रहेको सर्वोच्च अदालत आफौमा

न्यायको मूर्ति हो । अदालतले न्याय दिएर मात्र पुग्दैन, अन्यायमा पर्नेले न्याय पाएको अनुभूति गर्न सकेमात्र न्याय दिएको सार्थक हुनसक्छ ।

विश्वका विभिन्न प्रजातात्रिक मुलुकहरूले न्यायाधिशहरूले आफूहरूले दिएको न्याय र फैसला कार्यान्वयनको बारेमा सम्बन्धित क्षेत्रमै गएर जानकारी लिने परम्परा रहेकोमा अब नेपालमा समेत त्यस्तो व्यवस्था गर्न सके न्यायलयको गरिमा बढ्छ, जनतामा न्यायलयले न्याय दिन्छ भन्ने विश्वास दिलाउने काम समेत न्यायलयको नै भएकाले त्यसतर अब न्यायलय अधि बद्न उचित हुनेछ ।

प्रधानमन्त्री...

विभाग तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको अनुगमन लगायतका कार्यालाई प्रधानमन्त्री कार्यालय अन्तर्गत राखिएपनि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ती निकायहरूका काम कारबाहीलाई प्रभावकारी बनाउन सकेको छैन । ती निकायहरू अहिले पनि पुराने ढर्मा सञ्चालन भइरहेका छन् । प्रधानमन्त्री कार्यालयले ती निकायलाई प्रभावकारी बनाउन सोही अनुरुपका महाशाखा र शाखाहरू थपे पनि आवश्यक संख्यामा कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गर्न नसकेको हुनाले ती निकायहरू पूरानै ढर्मा सञ्चालन हुँदै आएका छन् । प्रधानमन्त्री कार्यालयमा थपिएको जिम्मेवारी अनुसारको काम कारबाही अगाडि बढाउन त्यसै अनुरुपका ऐन नीति नियमको आवश्यकता पर्ने भएपनि ऐन नीति नियम नबाई छहुवाको

भरमा अधिकार थपिएको हुनाले अहिले कठिनाई देखिएको हो । बल्ल ऐन नियममा परिमार्जन गर्ने गृहकार्य थालिएको छ । थपिएको विभागहरूमा तालुकदार अड्डाका सचिव र महानिर्देशकहरूसँग छलफल गरि निकाले प्रयास गरिएको सूत्रले दाबी गरेपनि अहिलेसम्म कुनै ठोस उपलब्धी भने देखिएको छैन ।

प्रधानमन्त्री कार्यालयमा विभिन्न महाशाखा गठन गरिएपनि महाशाखाहरूले काम कारबाही अगाडि बढाउन सकेका छैन भने सरकारले प्रधानमन्त्री कार्यालयअन्तर्गत रहने गरि विज्ञ समूह बनाउने भनेपनि अहिलेसम्म विज्ञ समूह समेत गठन गरिएको छैन । प्रधानमन्त्री कार्यालयमा तुलो संख्यामा कर्मचारीको दरबन्धी बढाउएको छ त्यहाँ थप दरबन्धीसहित २ सय ३८ कर्मचारीरहने व्यवस्था गरिएको छ । त्यहाँ मुख्यसचिव सहित ५ जना सचिव रहेनेछन् ।

पहिलोपटक यस प्रकारको शान्त आन्दोलन गर्ने र शान्तिसँगै सरकारलाई असफल पार्न बताएका छन् । सबै प्रकारको सार्वजनिक यातायातका साधन बस, ट्रक, टेकरले कामै नगरेपछि बजारमा हाहाकार पारी दिने र बाध्य भएर सरकारले वार्तामा आजनुपर्ने भद्रै ५ जनाको वार्ता टोलीको तैयारीसमेत यातायात व्यवसायी महासंघले गरेको खबर छ । यसको प्रतिक्रियामा सरकारले के गर्न ? त्यसको प्रारूपबाटे सरकार बोलेको छैन ।

उत्पन्न भएकाले तत्काल उक्त विषयको जानकारी लिएर अबैं रुपैया पर्ने सरकारी स्वामित्वको जग्गा व्यक्तिको नाममा नामसारी गरिएदिन दबाब दिने व्यक्तिलाई कारबाहीगर्नुपर्ने अर्थसूत्रले दाबी गरेको छ । विनोद चौधरी पछिल्लो समयमा बद्नामी भएका छैन । उनले आफैं विमा कम्पनीलाई समेत ढाँटेर करोडौं करोड रुपैया लिएका छन् भने उनले स्थापना गरेको उद्योगहरू समेतले कर छली गरि नकली भ्याट विल बनाएर करोडौं करोड राजस्व छलेको विषयमा दिनहुँजस्तो समाचारहरू प्रकाशित भइरह्न्दा अहिले तिनै चौधरीको पछि लागेर सरकारी स्वामित्वमा रहेको जग्गा व्यक्तिको नाममा नामसारी गरिएदिन दबाब दिन सहसचिव पाण्डेलाई किन आवश्यक पन्थो ? के पैसाको भरमा र अर्थ मन्त्रालयमित्र चौधरीको राज चल्ने गरेको हो त भन्ने प्रश्न समेत जन्मिएको छ ।

सरकार र...

अखियार गरेका छन् ।

यातायातसँग सम्बन्धित संघरूले वैशाख २० गतेसम्म कोणसभादेखि धेराउसम्मका संधर्ष गर्ने र २१ गतेबाट आआफ्ना गाडी रायरेजमा थन्क्याउने र २७ गतेबाट पूर्णरूपमा सङ्डक खाली गराइदिए धन्मी दिएका छन् । ६ खर्ब लगानी भएको यातायात क्षेत्रलाई तहसनहस पार्न खोजेको आरोप यातायात व्यवसायीहरूको छ । यातायात व्यवसायीले

सबै प्रकारको सार्वजनिक यातायातका साधन बस, ट्रक, टेकरले कामै नगरेपछि बजारमा हाहाकार पारी दिने र बाध्य भएर सरकारले वार्तामा आजनुपर्ने भद्रै ५ जनाको वार्ता टोलीको तैयारीसमेत यातायात व्यवसायी महासंघले गरेको खबर छ । यसको प्रतिक्रियामा सरकारले के गर्न ? त्यसको प्रारूपबाटे सरकार बोलेको छैन ।

उत्पन्न भएकाले तत्काल उक्त विषयको जानकारी लिएर अबैं रुपैया पर्ने सरकारी स्वामित्वको जग्गा व्यक्तिको नाममा नामसारी गरिएदिन दबाब दिने व्यक्तिलाई कारबाहीगर्नुपर्ने अर्थसूत्रले दाबी गरेको छ । विनोद चौधरी पछिल्लो समयमा बद्नामी भएका छैन । उनले आफैं विमा कम्पनीलाई समेत ढाँटेर करोडौं करोड रुपैया लिएका छन् भने उनले स्थापना गरेको उद्योगहरू समेतले कर छली गरि नकली भ्याट विल बनाएर करोडौं करोड राजस्व छलेको विषयमा दिनहुँजस्तो समाचारहरू प्रकाशित भइरह्न्दा अहिले तिनै चौधरीको पछि लागेर सरकारी स्वामित्वमा रहेको जग्गा व्यक्तिको नाममा नामसारी गरिएदिन दबाब दिन सहसचिव पाण्डेलाई किन आवश्यक पन्थो ? के पैसाको भरमा र अर्थ मन्त्रालयमित्र चौधरीको राज चल्ने गरेको हो त भन्ने प्रश्न समेत जन्मिएको छ ।

अन्य संस्थानहरूलाई आर्थिक प्रलोभन देखाएर उक्त जग्गा आफ्नो नाममा नामसारी गरिएदिन दबाब दिइरहाँ अर्थमन्त्री डा. युवराज खतिवडा, अर्थसचिव राजन खनाल र राजस्व सचिव शिशिर दुँगाना समेत मौन रहनुले कर्तृत उनीहरूपनि सहसचिव पाण्डेले अर्थमन्त्री, अर्थसचिव र राजस्वसचिवलाई गुरुराहमा परेको छ कि भन्ने प्रश्न समेत उबिएको छ । अर्थमन्त्री खतिवडा, सचिवद्वयी इमान्दार र सक्षम व्यक्तिका रूपमा कर्मचारीतन्त्रमा नाम कमाएका व्यक्ति भएकाले यस विषयमा उनीहरू मौन रहनुले आर्थिक

राष्ट्रवाद...

आपूर्वे निवाचन गराएको भन्दै अन्तर्घात नभएको भए कम्पीमा अहिले भन्दा २० सित बढी जिल सकिन्थ्यो तर अन्तर्घातले ती सिटहरू युमेको उदघोष देउवाको थियो ।

अन्तर्घात गर्नेलाई कारबाही नहुँदा पार्टीमा छाडातन्त्र भएको बताउँदै उनले भने टिकट त एक जनाले पाउने हो टिकट नपाउनेले अन्तर्घात गर्न हो भने पार्टी सिस्टममा अनुशासन कसरी कायम गर्दै गिरिजाबाटुले भनेजस्तै पार्टीलाई बहुमतमा नपुँयाएसम्म आफूले विश्वास नलिने उदघोष समेत गरेका थिए । कार्यक्रममा बोल्ने अधिकाश काग्रेस नेताहरूले दुई कम्प्युनिष्ट पार्टीहरूको मिलन नै प्रमुख हारको कारण रहेको दाबी गरेका थिए । पार्टीको कमजोरीको काग्रेस नेताहरूले दुई कम्प्युनिष्ट पार्टीहरूको मिलन नै प्रमुख हारको दाबी थियो ।

समितिहरूको...

प्रतिनिधिभस्तामा अर्थ तथा योजना, सार्वजनिक लेखा, कानून न्याय तथा मानवाधिकार विकास, उद्योग वाणिज्य श्रम तथा उपभोक्ता हित समिति, महिला तथा समाज, शिक्षा तथा स्वास्थ्य, कृषि तथा प्राकृतिक स्रोत राज्य व्यवस्था तथा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध समिति रहने गरि मस्तौदामा व्यवस्था गरिएको छ । मस्तौदामा २१ वटा मन्त्रालय र विभिन्न सम्बैधानिक आयोगका काम कारबाहीलाई प्रभावकारी ढाँगले नियमन र अनुगमन गर्न गरि प्रतिनिधिसभा अन्तर्गत १० वटा समिति बनाउने मस्तौदा तयार गरिएको छ ।

संसद सचिवालयले मन्त्रालयको संख्या ३१ बाट २१ मा भारिएकोले ७ वटामात्र समिति बनाउन प्रस्ताव गरेको थियो तर सम्बैधानिक निकायका काम कारबाही समेत अहिले समितिकै दायारमा राखिएकोले समितिको संख्या बढाउनु परेको दाबी संसद सचिवालयले गरेको छ । राष्ट्रिय सभामा दिग्गजों विकास र विधायन र प्रत्यायोजित व्यवस्थापन तथा सरकारी आश्वासन समिति र राज्यको निर्देशन सिद्धान्त कार्यान्वयन समिति भने दुवै सभाका संयुक्त समिति रहनेछ ।

सकेनन् उभिन प्रवुद्ध

काठमाडौं । प्रवुद्धले दिल्लीमा आयोजित अन्तिम बैठकमा सहभागिता जनाए । आफ्ना कुरा पनि राखे तर भारतले १९५० को सन्धि खारेज गरेर नयाँ सन्धि गर्न र नेपाल भारतवीचको सम्बन्ध सुधारका अनेकन तरिकाहरूबाटे सहमति नजानाएको खबर छ । नेपाली पक्षका नेता डा.भेषबहादुर थापाको नेतृत्वमा निलाम्बर आचार्य, राजन भट्टराई र सूर्यनाथ उपाध्यायको टोलीले आफ्नो अडानमा उभिन र आफ्नो पक्ष स्पष्ट राख्न नसकेका कारण यही असारमा बुझाउने रिपोर्ट नेपालले होइन भारतीय पक्षले लेख्ने र